N°. 212. 1836

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Dingsdag 6 *September.*

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Heden (3 *September*) waren de fondsen te Antwerpen genoteerd: Belg. 101; O. Metall. 103¼; Sp. Ardoin 29⅞, ⅜, ½; Pass. 9¼; Differed 11½; Nap. rent. 98; B. Tavolière 61; Sicil. 93; Rom. L. 100¼; Id. te Antw. 99¼; Braz. 86. — Wisselkoers op Amsterdam en Rotterdam ½ pCt. verlies k. z.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 1sten September.

In het *Journal des Débats* leest men het volgende:

» Het einde der ministeriële crisis is heden verder verwijderd dan ooit.

» De combinatie die onder het presidentschap van den heer *Molé*, de heeren *Guizot*, *Montalivet* en *Duchatel* vereenigde, is geheel opgegeven.

» Volkomen eens over de beginselen van den algemeenen gang der binnen- en buitenlandsche staatkunde, heeft men, naar men ons verzekert, zich niet kunnen verstaan over de onderlinge plaatsing van elk der leden van het kabinet.

» Wij betreuren zulks zeer; deze combinatie scheen ons toe den bijval van alle weldenkenden in 't land te zullen verwerven en alle kansen van bestendigheid tegen over de komers aan te bieden.

» Heden heeft men duizenderlei geruchten rondgestrooid; men heeft staande gehouden, dat de heer *Thiers* de leiding van zaken weder in handen zou nemen; men heeft gesproken van het presidentschap van den maarschalk *Soult*; de namen van de heeren *Humann*, *Dufaure*, *Barthe*, enz., zijn genoemd.

» Vooralsnog geloven wij niet, dat deze gissingen eenige grond bezitten."

Volgens den *Courrier* zou de heer *Guizot* er niets tegen gehad hebben, dat de heer *Duchatel* het departement van financien kreeg, maar wilde bij vooral de leiding van het ministerie van buitenlandsche zaken onder zijnen invloed behouden, om des noods meester te blijven van de Kamer te ontbinden en eene nieuwe bijeen te roepen; hij zou tot minister van dit departement, bij gebrek van geschiktere personen, den heer *Gasparin* hebben voorgeslagen, aan wien de heer *Résumat* als onder-staats-secretaris zou worden toegevoegd; hij zelf zou met het departement van openbaar onderwijs zich hebben te vreden gesteld, mits de heer *Persil* het ministerie van justitie kreeg; onder die voorwaarden wilde de heer *Guizot* het presidentschap aan den heer *Molé* en de overige plaatsen aan deszelfs beschikking laten.

Ter beurze liep heden het gerucht, dat de voorwaarden van den heer *Guizot* op de Tuilerien hadden mishaagd, en er weinig kans op deszelfs wederintreding in het bestuur bestond.

— De *Moniteur* logenstraft het door de dagbladen verspreidde gerucht, dat men den hoofdofficieren van het garnizoen van Parijs het verlof geweigerd had, om het kamp van Compiegne te bezoeken.

— Uit Zwitserland wordt van den 24sten gemeld, dat het landdagbesluit, door 16 kantons aangenomen zijnde, hetzelve door het voorzittend kanton ter uitvoering aan de overige is gezonden, met uitnoodiging om een aantal met namen genoemde personen, die onder de bepalingen van het art. 1 voorkomen, buiten de grenzen van Zwitserland te verwijderen.

— Het *Journal de Paris* geeft heden de volgende berigten uit Spanje:

» De generaal *Rodil* is definitief tot opperbevelhebber van het Noorderleger en minister van oorlog benoemd.

» Een dekreet van den 24sten roept tegen den 24sten October de cortes bijeen, krachtens de verkiezingwet van 1812.

» Den 20sten is *Arroyos*, die zich van *Gomez* gescheiden heeft, te Palencia binnengetrokken; 4000 man hebben Madrid verlaten om tegen hem en Basilio op te trekken."

De bijzondere berigten uit Madrid tot den 24sten bevestigen de bijeenroeping der cortes, welke luidens het decreet uit 241 leden zullen bestaan. Zij melden voorts dat sommige der voormalige proceres, waaronder den hertog van *Castro-Terreno* en den graaf *Cassarea*, in hunne onderscheiden ambtsbetrekkingen, den eed aan de constitutie hadden afgelegd.

Het britsch gouvernement had aan den heer *Villiers* last gegeven, om zijne functien als ambassadeur in Spanje te blijven vervullen, en zich alleen te ontrekken in geval den *Carlos* wierd erkend of de republiek geproclameerd. De engelsche kommodore *Hay* had bevelen in denzelfden geest gekregen.

De berigten uit de provincien luiden, dat overal de constitutie van 1812 is geproclameerd geworden. De kapitein-generaal van Granada, *Lopez Banos*, die zich het eerst tegen de beweging te Malaga verzette, heeft het laagste volgehouden; den 5den bevond hij zich te Jaen, de constitutionele junta uiteen drijvende; door zijne troepen verlaten, kon hij echter ten laatste bij den algemeenen voortgang, tegen den stroom niet meer volhouden.

Uit Cadix wordt van den 15den gemeld, dat de junta dien dag hare zittingen voortzette. In de zitting van den 12den was een voorstel gedaan betrekkelijk de isolating van patriottische societeiten; waarvan men echter had afgezien door de redenen van den heer *Aheron*, die ook reeds een voorstel had weten te verwijderen aangaande den verkoop van klokken en andere kerkelijke goederen. Den 14den waren twee stoombooten met een bataillon nationale mariniers aan boord, naar Sivilie vertrokken, waar volgens het berigt, hetzelve zich voegen moest bij andere korpsen van Malaga, Granada, Sevilie en Cordua, die het Andalusisch leger, te brengen op 20,000 man, zouden uitmaken en op Despeñaperras trekken.

Te Corunna heerschte den 10den eene groote gissing; men wilde de constitutie proclameren en de kapitein-generaal *Latre* zulks tegen houden, welgen hem nog gelukte, door de hetbhoofden, op het berigt door een courrier aangebragt, dat *Gomez* met zijne bende den weg naar Gallicie was ingeslagen, ter vervolging tegen dezen uit te noodigen. Een rapport van *Espartero*, den 17den uit Potes gedagteekend, berigt dat *Gomez* op nieuw in Asturien was doorgedrongen en hij hem immer bleef vervolgen. Uit een ander rapport van den gouverneur-generaal van Kastilien, *Marico*, blijkt, dat de Carlisten van de zijde van Tarragona op Borja zijn getrokken.

Het gevecht dat den 7den te Villarluengo heeft plaats gehad tusschen den generaal *Soria* en de benden van *Quilez*, *Forcadell*, *Cabrera* en *Puertolas*, moet drie dagen hebben geduurd, doch de uitslag onbeduidend zijn geweest, daar de zich noemende overwinnaar *Soria* spreekt van ettelijke dooden en gekwetsten als verlies aan des vijands zijde.

— Ter beurze van heden (1 *September*) waren genoteerd: 5 pCt. 109; 3 pCt. 79,95; Nap. rent. 99,45; Sp. Ardoin 30⅜; Passieve 9½; Rom. L. 102½.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 5den September.

Gisteren in den namiddag is alhier van het Loo komende, gearriveerd en in het *Hotel des Flandres* met haar, gevolg afgestapt H. K. H. de hertogin *van Gloucester*, zuster des konings van Engeland, en reisende onder den naam van gravin *Connaught*. Kort na hoogstderselver aankomst hebben HH. KK. HH. de beide Prinsen, oudste zonen van Z. K. H. den Prins *van Oranje*, van het hoofdkwartier gekomen, een bezoek bij de hertogin afgelegd en ook vervolgens den Opperbevelhebber onzer vesting, Z. Exc. den generaal *Chassé*, met een bezoek vereerd. — Voormelde vorstin heeft heden morgen van hier hare rieze naar Antwerpen en Brussel voortgezet.

— Aanstaanden donderdag zullen door Z. M. de koning in het kamp van Reijen, vereenigde troepen, behoorende tot de 1sta en 3de divisien infanterie, de brigade ligte kavallerie en een aantal batterijen artillerie worden in oogenschouw genomen op de heide bij de pannenbakkerij, tusschen de Marsbrug en Tilburg.

Morgen zullen er door de troepen van het kamp, met kavallerie en artillerie vereenigd, op voornoemde heide groote manœuvres in het vuur worden uitgevoerd.

Met den 1sten dezer maand zal de veldpost, tot heden bij het leger te velde bestaande, worden ontbonden, en naar men zegt het legerkamp te Reijen tevens worden opgebroken.

— Blijkens een berigt in de *Staats-Courant*, heeft het hof voor veertien dagen den ligten rouw aangenomen, wegens het overlijden van Z. D. H. den landgraaf *Karel* van Hessen-Cassel.

— Te 's Hage is dezer dagen uit Luxemburg aangekomen Z. Exc. de luitenant-generaal *Goedecke*.

— In den loop der vorige week zijn te Nijmegen gepasseerd de prinses *Carolina Louisa van Schaumburg Lippe* van Rotterdam komende en naar Keulen gaande; de graaf *Strogonoff*, minister van buitenlandsche zaken van Rusland en gevolg, komende van 's Hage en gaande naar Cleef; voorts Z. Exc. de baron *Fagel*, minister van Staat, oud-minister bij het hof van Engeland, op zijne reize van Parijs naar 's Hage.

— Op den 1sten dezer is te Vlissingen het tweede perceel der werken aan het droogo dok aldaar, onder nadere goedkeuring, bij aanbesteding toegewezen aan de heeren *J. J. van Uijen & Comp.*, voor de som van f 58,900.

Op den 22sten dezer zal te Vlissingen door de directie der marine publiek worden verkocht de voor 's Rijks dienst afgekeurde korvet *de Konnaet*, liggende in het maritieme dok aldaar.

Eenlang wal, in die vesting eene groote nieuwe infanterie kazerne worden gebouwd, voor de plaatsing waarvan het plein, waar het stadhuis, dat bij het beleg aan brand geschoten en vernield is, heeft gestaan, in aanmerking zal komen.

— In het *Amsterdamsch Handelsblad* leest men omtrent de Luxemburgsche zaak het volgende:

» Naar men vernoemt is het vraagstuk betrekkelijk het afstaan van het zoogenoemde waalsche gedeelte van Luxemburg in ruiling tegen een gedeelte van Limburg, den 16den der vorige maand door de bondsvergadering te Frankfort behandeld. Deze vergadering moet een besluit hebben genomen, waarin zij in dier afslaag

en in die ruiling, onder zekere voorwaarden toestemt; deze voorwaarden zijn, wat België betreft, van een' krijgskundigen aard. In dezelfde bijeenkomst moet echter van den kant van den koning groot-hertog eene verklaring zijn medegedeeld, hoofdzakelijk inhoudende, dat Z. M. de ruiling *niet* kan toestaan. De koning groot-hertog is bereid om te bewilligen in het afstaan van het bedoelde gedeelte van Luxemburg, maar meent het Duitsch Verbond geen gedeelte van het aan Oud-Nederland toegewezene grondgebied, als schadeloosstelling te kunnen aanbieden. Daar nu dit verbond, tot dus ver, van het bewuste gedeelte van Luxemburg niet wil afzien, zonder die schadeloosstelling, schijnt de beslechting van het Luxemburgsche, en in het geheel van het belgische vraagstuk, geenszins zoover te zijn gevorderd als men gemeend had te mogen hopen."

Volgens het brusselsch blad *l'Union* heeft de Spaansche zaakgelastigde te Brussel en zijn secretaris, aan het belgisch bewind kennis gegeven, dat zij hunne functien hadden neergelegd, als den eed aan de constitutie van 1812 niet willende afleggen.

— De graaf *Baillet Latour*, oud luitenant-generaal in fransche dienst is voor een paar dagen te Brussel overleden.

De Londensche berigten tot den 3den September ontvangen, behelzen weinig belangrijks. De Spaansche en Portugeesche schuldbrieven waren den vorigen dag op de beurs te Londen vrij sterk gedaald, op het gerucht, dat over Madrid onguustige tijdingen uit Lissabon ontvangen waren, die men nog geheim hield. Tegen het einde der beurs werd men daaromtrent eenigzins geruster. — De Engelsche bank heeft de renten van door haar op wissels of andere goede waarborgen voor te schieten gelden met den 1sten September op 5 pCt. 's jaars verhoogd. — De berigten uit Madrid gingen tot den 24sten en behelsden ook onder anderen de proclama der koningin-regentes bij de bijeenroeping der cortes (*zie hieronder*). — Ter Londensche beurs van den 3den waren genoteerd: de 5 pCt. gecons. 90⅞, 91; Nederl. 2½ 55⅝, ⅝; 5 pCt. 103¼, ⅜; Spanje 29¼, ¼; Port. 5 pCt. 68¾, 69¼; Braz. 85, ½.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 2den September.

De pogingen voor de vorming van een nieuw ministerie zijn sedert gisteren geen stap verder gekomen.

— Eergisteren nacht is de heer *d'Argout*, die onlangs eene reis naar de zuidelijke departementen gedaan heeft, te Parijs teruggekomen en heeft gisteren morgen, even als de overige ministers, zijne demissie in 's konings handen overgegeven.

— Volgens beursgeruchten door den *Messager* vermeld, had het Engelsche gouvernement eene nota aan het onze gezonden, de mededeeling houdende, dat hetzelve het gouvernement der koningin-regentes van Spanje met de constitutie van 1812 erbend had en met uitnoodiging aan het onze, van zich bepaald te verklaren omtrent dezelfs verder te nemen houding ten aanzien van Spanje.

Een ander gerucht zeide, dat de heeren *de Montebello* en *de Bombelles*, fransche en oostenrijksche gezanten in Zwitserland, ter zake van een volksoploop te Bern, genoodzaakt waren geweest de wijk te nemen. Ofschoon dit gerucht zeer weinig geloof verdient, komt men echter overeen, dat de toestand van heer *de Montebello* in de tegenwoordige omstandigheden zeer moeijelijk is.

— In den afgeloopen nacht heeft men een tiental personen, die zich in de voorstad St. Antoine, in een huis van het voormalig St. Benedictus-klooster vergaderd en zoo men zegt gewapend waren, na eenigen wederstand in verzekerde bewaring genomen. Het waren alle lieden tot de arbeidende klasse behoorende.

— De koning van Napels is den 28sten laatstleden te Toulon aangekomen.

— Zie hier de hoofdbepalingen van het dekreet van de koningin-regentes van Spanje betrekkelijk de zamenroeping der cortes, genomen na een uitvoerig rapport haar dea betrekkelijk door de ministers gedaan:

» ISABELLA II enz.

» Art. 1. De natie wordt voor de zamenstelling der algemeene cortes opgeroepen, overeenkomstig de staatkundige constitutie van 1812, tegen den 24sten October aanstaande.

» Art. 2. De provincien van het eiland en bijbehoorende eilanden benoemen één afgevaardigde op 50,000 zielen van de bevolking.

» Art. 6. De personen tot afgevaardigden benoemd bij de cortes van 1822 en 1823, kunnen tot afgevaardigden bij de aanstaande cortes benoemd worden.

» Art. 7. De gebiedende juntas zullen zich over de gehuchte monarchie vereenigen, overeenkomstig de bij de constitutie voorgeschreven bepalingen.

» Art. 8. Aangezien de noodzakelijkheid zoo spoedig tot de verkiezingen over te gaan vereischt, zullen de gouverneurs-juntas zich vereenigen op den 12den September aanstaande; die der districten op den 25sten, en die van het gewest op den 2den October.

» Art. 20. Voor het gemakkelijk maken der verkiezingen in de eilanden Cuba, Porto-Rico en de Philippijnsche eilanden, zal men zich aan de wijze houden, die voor de benoeming der afgevaardigden, krachtens het koninklijk statuut opgeroepen, aangenomen is."

Dit dekreet ging vergezeld van de volgende:

Proclamatie der Koningin-Regentes aan de Spaansche Natie.

» Het voorkomen der jongste gebeurtenissen en het spaansch karakter, waarvan dezelve in haar beginsel het kenmerk droegen, hadden mij doen denken, dat het hier slechts afzonderlijke bewegingen waren, door bijzondere belangen of persoonlijke hartstogten, of door eene voorbijgaande of bewerkte gisting te weeg gebragt. Zoolang ik deze overtuiging behield, is het mijn pligt geweest de gevestigde orde te handhaven en voor de voltooijing van 's lands staatkundige hervormingen mij aan het plan te houden, door mij aan u voorgesteld, overeenkomstig hetgeen ik voor de algemeene denkwijs hield. Daaraan ben ik tot op dit oogenblik getrouw geweest, en ik zou bij dit stelsel volhard hebben, zoo niet eene meer algemeene openbaring van uweentwege, mij eindelijk al de veerkracht van uw verlangen had getoond. De provincien van Andalusien en die van Arragon ten voordeele der constitutie van Cadix zich verklaard hebbende, deelde die beweging zich met de grootste snelheid aan Estramadura en aan Kastilien mede, en was het moeijelijk dezelve in de hoofdstad van de monarchie te bedwingen. Rondom mij openbaarde zich het gewild, 't welk de brave soldaten van het leger, verpligt als zij waren om de geestdrift van het volk, in wiens gevoelens zij deelden, moeijelijk viel om te beteugelen. In dezen staat van zaken kreeg ik de overtuiging van den nationalen wensch, en daar ik geen voorwendselen tot nieuwe rampspoeden wilde noch vermogt aan de hand te geven, heb ik de constitutie van 1812 bezworen en bevolen dat dezelve over het geheele koningrijk afgekondigd en bezworen werd.

» Spanjaarden, de bedenkingen in het land en daar buiten tegen dit vermaard wetboek ingebragt, zijn mij bekend. Verre van zich als een model van volmaaktheid voor te doen, bevat het in zich de mogelijkheid eener hervorming en de wijze om dezelve te bekomen. Geen verstandig man is er, zelfs onder de verkleedste aanhangers dier constitutie, die niet van de noodzakelijkheid eener herziening dier staatsregeling overtuigd is, zelfs de provincien die zich voor dezelve verklaard hebben, komen er voor uit, dat zij verbeteringen behoeft, die de daartoe bijeen te komen cortes, door stemming zullen invoeren. Laat ons hopen dat de voorzigtigheid en wijsheid der cortes, welke ik thans voor een zoo grooten arbeid bijeen roep, die herziening, even onvermijdelijk noodzakelijk als lang verlangd, zullen tot stand brengen. Gewisselijk, Spanjaarden, geldt het hier niet de vermeerdering van zekere voorregten en de bevestiging van schandelijke privilegien. Bij het werk der herziening zal men op het oog hebben de orde, het algemeen belang, in verband gebragt met de behoefte van 't land en in overeenstemming met de algemeene beginselen, die aan de bestaande vrijheid in Europa ten grondslag strekt. Zoo wordt de constitutie van 1812 op nieuw de grondwet van den staat. Wie zou er thans aan kunnen twijfelen of zich er over bevreemden, dat dezelve steeds uwen voorkeur verworven heeft en altijd het doel uwer standvastige pogingen is geweest.

» Spanjaarden! De constitutie van 1812 is voor u een gedenkstuk van nationale waarde en onafhankelijkheid. Gij hebt dezelve gewaakt en bezworen; gij zijt onder hare bescherming overwinnaars geweest, en toen *Napoleon's* adelaren verschrikt van dezen gewijden grond vloden, was het de constitutie onder wier beheer de monarchij werd bestierd. Noch de tijd, noch de kwaadwilligheid, noch de staatkunde kunnen haar dezen roem ontnemen; en de wreede lotwisselingen door u sedert ondergaan, hebben die grootsche herinnering, met letteren van vuur in uwe grootmoedige harten geschreven, niet kunnen uitwisschen. Het werk dat vernietigd scheen, rijst weer uit de puinhoopen op, en de constitutie staat weer daar voor de oogen der verbaasde wereld. Dat die constitutie leve! leve ten kenmerk der zege in den tegenwoordigen strijd, gelijk zij het reeds bij hare geboorte is geweest. Toont aan Europa in dezen zoo gelukkigen tijd dat gij, trots den laster, de constitutie bemint en haar weet te verdedigen. De dilslag is gewis niet twijfelachtig. De constitutie zal uwe inspanningen eene nieuwe veerkracht verleenen en u met blijdschap de opofferingen doen dragen, welke uit hoofde van uwen toestand gevorderd worden.

» Vruchteloos zullen onze vijanden naar hun gewoon doen zich gevleid hebben, dat een zoodanige gebeurtenis de stof eener ontbinding en van tweedragt zou worden. De verdubbelde omstuimigheid waarmede gij hen in dit oogenblik aanvalt, zal hun tot hun verderf toonen, dat dergelijk eene grootsche geestdrift-uitwerking geen ander doeleinde dan hun, ondergang kan hebben. Dit verwacht ik dan ook van de grootmoedige natie waarover ik regeer. Het vertrouwen dat derzelver deugden en uitmuntende geest mij inboezemt is grenzenloos. Neen, deze groote nieuwe invoering, verre van de vastheid des troons mijner doorluchtige dochter in gevaar te brengen, zal denzelven bevestigen, door hem uwe liefde ten steun te geven en tot grondslag de constitutie, welke, evenzeer als zij nu een gunstige en schitterende stap naar de vrijheid was, evenzoo de kenbaarmaking geweest is der verhevenste toewijding voor den persoon van den vorst in gevangenschap gehouden koning. Spanjaarden! dit deze staatkundige wet, die wij alle bezweren, van nu voortaan voor u een waarborg zij van de hechtste en heiligste eendragt en vereeniging. In de eensgezindheid bestaat uwe kracht en van uwe kracht hangt de mijne af.

Madrid, 22 *Augustus* 1836. MARIA CHRISTINA."

De laatste berigten uit Madrid gaan niet later dan tot den 24sten (Te Bayonne sprak men van een courrier die den 26sten de hoofdstad verlaten had doch niets nadeers had aangebragt). De nieuwe opperbevelhebber de generaal *Rodil*, was naar het leger vertrokken. Een groot aantal officieren der koninklijke garde had den eed aan

de constitutie geweigerd; zij waren dienevolgens ontslagen en door onder-officieren vervangen geworden.

De *Revista* meldt dat de heer *Mendizabal*, in plaats van den markies *de Miraflores*, tot president van de commissie der vaderlandsche giften benoemd, en bovendien met het maken van plannen en het aanwijzen der hulpmiddelen belast was, die volgens hem tot het spoedig ten einde brengen van den burgeroorlog zouden leiden.

Het gerucht dat er heeft geloopen van de gevaarlijke ziekte en zelfs van den dood des generaals *Mina* wordt tegengesproken. Zijn toestand was echter zoodanig, dat hij het kommandement aan een anderen officier had moeten opdragen.

— Uit Bajonne worden van den 29sten augustus de posities der beide legers als volgt opgegeven: De christinos bezetten de linie die van Puenta-Laara tot aan Miranda leidt, terwijl het reservekorps in de vallei van Mena is geëcheloneerd. De karlisten onder het bevel van *Villareal* bezetten sedert den 27sten Durango. Uit de tijdingen die men van *Gomes* ontvangen heeft, zou het blijken, dat die generaal begon te twijfelen aan het slagen in zijne ondernemingen; de vereeniging van onderscheidene korpsen christinos en de bekwaamheid van *Espartero*, die zijn' vijand naar een zeer ongunstig terrein had weten te voeren, hadden denzelfs pogingen gedwarsboomd.

Men is belangstellend te weten, welk ontwerp voor de voortzetting van den oorlog door den generaal *Rodil* zal worden aangenomen. Zijn vorig plan, toen hij vroeger het kommandement had, werd vrij algemeen goedgekeurd; maar de omstandigheden zijn sedert dat tijdstip veranderd; de karlisten vielen toen nimmer aan, thans komt de aanval meest van hunne zijde; toen was het leger der Koningin, schoon minder talrijk, eensgezind; doch bij de karlisten schijnt men het thans ook niet geheel eens te zijn, zoodat sommigen het mogelijk achten dat hij thans beter slagen zal. De verwarring bij den staf van het noorderleger is zoo groot, dat een hoofdofficier van het buitenland legioen, die zich met den opperbevelhebber over eene belangrijke zaak, dezer dagen moest verstaan, niet wist tot wien zich te wenden, tot *Saarsfield*, *Espartero* of *Rodil*.

Men verzekerde te Bajonne dat de karlistische chef *Gomes* door den brigadier *Elio* zou vervangen worden.

Uit Bajonne schrijft men voorts van den 28sten, dat de engelsche commodore *Hay*, terstond nadat hij van de gebeurtenissen te Madrid onderrigt was geworden, een vaartuig naar Londen had afgezonden, om nadere instruktien te vragen. Dit vaartuig was den 25sten te St. Sebastiaan teruggekomen, de order aan voornoemden scheeps-kommandant overbrengende, zich in 't geheel met geen staatkundige kwestien in te laten, maar volgens zijn' last tegen de karlisten te blijven agteren.

— Ter beurze van heden (2 *September*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 109; 3 pCt. 79, 80; Nap. reesten 99, 35; Spanje Ardoin 30⅜; Diferd. 11; Passiers 9⅜; Rom. L. 102⅞.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 2en September.

Alhier is aangekomen de graaf *Orloff*, luitenant-generaal in Russische dienst en lid van den rijksraad.

— Uit Petersburg schrijft men van den 20sten augustus, dat Z. M. de Keizer de reis naar de binnen-provincien des Rijks aanvaard had. Hoogstdezelve zou voorbarelijk Nischeg-Nowgorod, waar de in de vorige maand begonnen mis nog voortduurt, alsmede de hoogeschool van Kasan bezoeken, en tegen half october te St. Petersburg terug zijn. De finantie-minister, graaf *Cancrin*, vergezeld den Keizer tot Nischeg-Nowgorod. De Keizerin verblijft gedurende haar gemaals afwezendheid op Sarskoje-Selo.

— Ofschoon het besluit van den Zwitserschen Landdag betrekkelijk de uitdrijving der vreemdelingen, waartoe, gelijk men weet, de eerste aanleiding door een rapport van Zürich gegeven is, door het meerendeel der kantons is bekrachtigd geworden, schijnt men echter daaruit niet te moeten afleiden, dat het Eedgenootschap zich ten aanzien der vorderingen van Frankrijk op dat punt zeer gedwee zal betoonen. Dezelfde commissie, door welke gemeld voorstel behandeld was, heeft een ontwerp van antwoord op de bekende nota van den Franschen gezant Hertog *van Montebello*, over de verwijdering der staatkundige uitgewekenen, aan de vergadering voorgelegd, die daarover den 29sten Augustus heeft moeten beraadslagen. In dat ontwerp worden de verschillende door het algemeen Bewind en sommige kantons ten aanzien der vreemdelingen genomen maatregelen herinnerd, ten bewijze van Zwitserlands naauwgezetheid in de vervulling zijner pligten jegens andere Staten, maar wordt tevens verklaard dat Zwitserland niet kan gedogen, dat andere Mogendheden zich het regt aanmatigen, om over het lot der uitgewekenen die in Zwitserland zamenspannen, zelve te beslissen, en dat het Eedgenootschap vast besloten heeft de vriendschap van niemand te koopen, ten koste van zijne onafhankelijkheid en waardigheid als souvereine Staat.

In de zitting van denzelfden landdag van den 26sten Augustus was aan de orde een door het kanton Zurich voorgesteld ontwerp, van concordaat, betrekkelijk de toelating voor het vervolg van vreemdelingen op het Zwitsersch grondgebied; het den 11den genomen besluit betrof slechts degenen die zich reeds in Zwitserland bevonden.

Het tegenwoordig ontwerp is van den volgenden inhoud:

» De kantons enz.

» Aangezien de misdadige woelingen, waaraan een zeker aantal poolsche vlugtelingen en andere vreemdelingen zich in den laatsten tijd hebben schuldig gemaakt;

» Willende voor het vervolg door gemeenschappelijke maatregelen de herhaling van dergelijke wanorden voorkomen;

» Met voorbehoud overigens van het regt der kantons voor wat de toelating, het verblijf of de verwijzing der vreemdelingen betreft, om naar hetgeen het gepast oordeelen zal te handelen;

» Zijn omtrent de volgende bepalingen overeengekomen.

Art. 1. De kantons waken er voor, dat men op hun grondgebied, onder den naam van staatkundige vlugtelingen, niet toelate, lieden die tot de klasse van gewone misdadigers of landloopers behooren. Te dien einde zal de centrale policie van het kanton, too dikwijls een vreemdeling, wiens papieren niet in behoorlijke orde zijn, het verlof zal vragen om in het kanton te verblijven, een onderzoek doen, hoofdzakelijk betreffende zijn persoon, de oorzaak en de wijze zijner ontvlugting; en eerst nadat een dergelijk onderzoek zal hebben plaats gehad, zal door de daarvoor bestemde centrale autoriteit de vergunning kunnen gegeven worden.

Art. 2. De uitdrijving van een vreemdeling door het bestuur van een kanton om voldoende redenen (§§ 3 en 4) bevolen zijnde, zal op de volgende wijze worden ten uitvoer gelegd: De persoon die uitgedreven moet worden zal met medewetking van het eedgenootschappelijk bestuur naar de grenzen van Zwitserland worden geleid en te handen gesteld van de autoriteiten van den naburigen staat met welken men zich te dezen aanzien zal verstaan hebben. Deze overgave echter vermag niet plaats te hebben, dan met het oogmerk om op eene zekere wijze den bedoelden persoon te verwijderen, maar nimmer in den geest van uitlevering, tenzij zulks met der daad de meening van het kantonnaal gouvernement was.

Art. 3. De kantons erkennen als beweegreden die hen (altijd daar buiten gelaten de actie der justitie tegen den persoon in kwestie) verpligten moeten tot de uitdrijving in den zin van art. 2 en hun het regt geven daartoe naar de voorgeschrevene wijs over te gaan: *a*) het geval wanneer een vreemdeling lid wordt van eene geheime associatie strekkende 't zij tot het begaan van misdrijven, 't zij tot het voornemen van maatregelen van geweld tegen het buitenland; evenzoo wanneer hij op eene andere wijze tot dergelijke daden medewerkt of wanneer hij deel neemt aan vereenigingen welker doel het is dezelve te verwekken; *b*) wanneer een vreemdeling een' valschen naam opgeeft, of andere valsche aanwijzingen doet met het oogmerk om de vergunning voor het verblijf in het kanton te verwerven.

Art. 4. Wanneer de uitdrijving door een kantonnaal gouvernement voor andere beweegredenen dan de hier aangewezene bevolen wordt, zal het eedgenootschappelijk bestuur over de vraag van dat kantons-bestuur uitspraak doen, en zulks na de aangevoerde motiven te hebben onderzocht, 't zij dan dat hetzelve mogt overgaan naar de wijze in art. 2 aangeduid, 't zij het daarvan de zorg aan het kantons-bestuur mogt overlaten.

Art. 5. De kantons verbinden zich er voor te waken, dat er op hun grondgebied noch vergunning van verblijf noch huisgezin, verleend worde aan vreemdelingen, die volgens de art. 3 en 4, 't zij vóór 't zij na de sluiting van het tegenwoordig concordaat, verdiend hebben van uit de staten des eedgenootschaps te worden verdreven.

Art. 6. Het tegenwoordig concordaat zal verpligtend zijn van af den 1sten Januarij 1837 voor de staten die vóór dit tijdstip hunne aankleving daaraan aan het eedgenootschappelijk bewind hebben te kennen gegeven. De duur van het konkordaat is op vijf jaren bepaald.»

Nadat door den afgevaardigde van Zurich, na de voordragt van dit ontwerp, de noodzakelijkheid was aangetoond, om door afdoende maatregelen Zwitserland te behoeden voor de wanorden en onaangenaamheden die de woelingen der vreemde vlugtelingen hetzelve onophoudelijk veroorzaken, werd door onderscheidene kantons-leden derzelver gevoelen over de zaak in 't algemeen geuit. Bern en St. Gall verklaarden zich geheel tegen den maatregel; aan het eedgenootschappelijk bestuur het regt van toezigt ontzeggende de vreemdelingen in het belang van geheel Zwitserland toekennende, wilden deze kantons niet, dat dat bewind zich ook in 't bijzonder met de handelwijze van elk kanton te dezen aanzien inliet. Bern

en in die ruiling, onder zekere voorwaarden toestemt; deze voorwaarden zijn, wat België betreft, van een' krijgskundigen aard. In dezelfde bijeenkomst moet echter van den kant van den koning groot-hertog eene verklaring zijn medegedeeld, hoofdzakelijk inhoudende, dat Z. M. de ruiling *niet* kan toestaan. De koning groot-hertog is bereid om te bewilligen in het afstaan van het bedoelde gedeelte van Luxemburg, maar meent het Duitsch Verbond geen gedeelte van het aan Oud-Nederland toegewezene grondgebied, als schadeloosstelling te kunnen aanbieden. Daar nu dit verbond, tot dus ver, van het bewuste gedeelte van Luxemburg niet wil afzien, zonder die schadeloosstelling, schijnt de beslechting van het Luxemburgsche, en in het geheel van het belgische vraagstuk, geenszins zoover te zijn gevorderd als men gemeend had te mogen hopen."

Volgens het brusselsch blad *l'Union* heeft de Spaansche zaakgelastigde te Brussel en zijn secretaris, aan het belgisch bewind kennis gegeven, dat zij hunne functien hadden neergelegd, als den eed aan de constitutie van 1812 niet willende afleggen.

— De graaf *Baillet Latour*, oud luitenant-generaal in fransche dienst is voor een paar dagen te Brussel overleden.

De Londensche berigten tot den 3den September ontvangen, behelzen weinig belangrijks. De Spaansche en Portugeesche schuldbrieven waren den vorigen dag op de beurs te Londen vrij sterk gedaald, op het gerucht, dat over Madrid ongunstige tijdingen uit Lissabon ontvangen waren, die men nog geheim hield. Tegen het einde der beurs werd men daaromtrent eenigzins geruster. — De Engelsche bank heeft de renten van door haar op wissels of andere goede waarborgen voor te schieten gelden met den 1sten September op 5 pCt. 's jaars verhoogd. — De berigten uit Madrid gingen tot den 24sten en behelsden ook onder anderen de proclama je der koningin-regentes bij de bijeenroeping der cortes (*zie hieronder*).

— Ter Londensche beurs van den 3den waren genoteerd: de 5 pCt. gecons. 90⅜, 91; Nederl. 2½ 55⅛, ⅝; 5 pCt. 103¾, ⅞; Spanje 29¼, ½; Port. 5 pCt. 68¾, 69¼; Braz. 85, ½.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 2den September.

De pogingen voor de vorming van een nieuw ministerie zijn sedert gisteren geen stap verder gekomen.

— Eergisteren nacht is de heer *d'Argout*, die onlangs eene reis naar de zuidelijke departementen gedaan heeft, te Parijs teruggekomen en heeft gisteren morgen, even als de overige ministers, zijne demissie in 's konings handen overgegeven.

— Volgens beursgeruchten door den *Messager* vermeld, had het Engelsche gouvernement eene nota aan het onze gezonden, de mededeeling houdende, dat hetzelve het gouvernement der koningin-regentes van Spanje met de constitutie van 1812 erbend had en met uitnoodiging aan het onze, van zich bepaald te verklaren omtrent dezelfs verder te nemen houding ten aanzien van Spanje.

Een ander gerucht zeide, dat de heeren *de Montebello* en *de Bombelles*, fransche en oostenrijksche gezanten in Zwitserland, ter oorzake van een volksoploop te Bern, genoodzaakt waren geweest de wijk te nemen. Ofschoon dit gerucht zeer weinig geloof verdient, komt men echter overeen, dat de toestand van heer *de Montebello* in de tegenwoordige omstandigheden zeer moeijelijk is.

— In den afgeloopen nacht heeft men een tiental personen, die zich in de voorstad St. Antoine, in een huis van het voormalig St. Benedictus-klooster vergaderd en zoo men zegt gewapend waren, na eenigen wederstand in verzekerde bewaring genomen. Het waren alle lieden tot de arbeidende klasse behoorende.

— De koning van Napels is den 28sten laatstleden te Toulon aangekomen.

— Zie hier de hoofdbepalingen van het dekreet van de koningin-regentes van Spanje betrekkelijk de zamenroeping der cortes, genomen na een uitvoerig rapport haar des betrekkelijk door de ministers gedaan:

» ISABELLA II enz.

» Art. 1. De natie wordt voor de zamenstelling der algemeene cortes opgeroepen, overeenkomstig de staatkundige constitutie van 1812, tegen den 24sten October aanstaande.

» Art. 2. De provincien van het eiland en bijbehoorende eilanden benoemen een afgevaardigde op 50,000 zielen van de bevolking.

» Art. 3. De personen tot afgevaardigden benoemd bij de cortes van 1822 en 1823, kunnen tot afgevaardigden bij de aanstaande cortes benoemd worden.

» Art. 7. De verkiezing-juntas zullen zich over de geheele monarchie vereenigen, overeenkomstig de bij de constitutie voorgeschreven bepalingen.

» Art. 8. Aangezien de noodzakelijkheid van spoedig tot de verkiezingen over te gaan vereischt, zullen de gouverneurs-juntas zich vereenigen op den 15den September aanstaande, die der districten op den 25sten, en die van het gewest op den 2den October.

» Art. 20. Voor het gemakkelijk maken der verkiezingen in de eilanden Cuba, Porto-Rico en de Philippijnsche eilanden, zal men zich aan de wijze houden, die voor de benoeming der afgevaardigden, krachtens het koninklijk statuut opgenomen, aangenomen is."

Dit dekreet ging vergezeld van de volgende:

Proclamatie der Koningin-Regentes aan de Spaansche Natie.

» Het voorkomen der jongste gebeurtenissen en het spaansch karakter, waarvan dezelve in haar beginsel het kenmerk droegen, hadden mij doen denken, dat het hier slechts afzonderlijke bewegingen waren, door bijzondere belangen of persoonlijke hartstogten, of door eene voorbijgaande of bewerkte gisting te weeg gebragt. Zoolang ik deze overtuiging behield, is het mijn pligt geweest de gevestigde orde te handhaven en voor de voltooijing van 's lands staatkundige hervormingen mij aan het plan te houden, door mij aan u voorgesteld, overeenkomstig hetgeen ik voor de algemeene denkwijs hield. Daaraan ben ik tot op dit oogenblik getrouw geweest, en ik zou bij dit stelsel volhard hebben, zoo niet eene meer algemeene openbaring van uwentwege, mij eindelijk al de veerkracht van uw verlangen had getoond. De provincien van Andalusien en die van Arragon ten voordeele der constitutie van Cadix zich verklaard hebbende, deelde die beweging zich met de grootste snelheid aan Estramadura en aan Kastilien mede, en was het moeijelijk dezelve in de hoofdstad van de monarchie te bedwingen. Rondom mij openbaarde zich het gewild, 't welk de brave soldaten van het leger, verpligt als zij waren om de geestdrift van het volk, in wiens gevoelens zij deelden, moeijelijk viel om te betrugelen. In dezen staat van zaken kreeg ik de overtuiging van den nationalen wensch, en daar ik geen voorwendselen tot nieuwe rampspoeden wilde noch vermogt aan de hand te geven, heb ik de constitutie van 1812 bezworen en bevolen dat dezelve over het geheele koningrijk afgekondigd en bezworen werd.

» Spanjaarden, de bedenkingen in het land en daar buiten tegen dit vermaard wetboek ingebragt, zijn mij bekend. Verre van zich als een model van volmaaktheid voor te doen, bevat het in zich de mogelijkheid zeker hervorming en de wijze om die te weeg te brengen. Geen verstandig man is er, zelfs onder de verlichtste aanhangers dier constitutie, die niet van de noodzakelijkheid eener herziening dier staatsregeling overtuigd is, zelfs de provincien die zich voor dezelve verklaard hebben, komen er voor uit, dat zij verbeteringen behoeft, die de daartoe bijeenkomende cortes, door stemming zullen invoeren. Laat ons hopen dat de oprigtigheid en wijsheid der cortes, welke ik thans voor een zoo groot en heilig bijeenroep, die herziening, even onvermijdelijk noodzakelijk als vurig verlangd, zullen tot stand brengen. Gewisselijk, Spanjaarden, geldt het hier niet de vermeerdering van zekere voorregten en de bevestiging van schandelijke privilegien. Bij het werk der herziening zal men op het oog hebben de orde, het algemeen belang, in verband gebragt met de behoefte van 't land en in overeenstemming met de algemeene beginselen, die aan de bestaande vrijheid in Europa ten grondslag strekt. Zoo wordt de constitutie van 1812 op nieuw de grondwet van den staat. Wie zou er thans aan kunnen twijfelen of zich er over bevreemden, dat dezelve steeds uwen voorkeur verworven heeft en altijd het doel uwer standvastige pogingen is geweest.

» Spanjaarden! De constitutie van 1812 is voor u een gedenkstuk van nationale waarde en onafhankelijkheid. Gij hebt dezelve gemaakt en bezworen; gij zijt onder hare bescherming overwinnaars geweest, en toen *Napoleon's* adelaren verschrikt van dezen gewijden grond vloden, was het de constitutie onder wier beheer de monarchij werd bestierd. Noch de tijd, noch de kwaadwilligheid, noch de staatkunde kunnen haar dezen roem ontnemen; en de wreede lotwisselingen door u sedert ondergaan, hebben die grootsche herinnering, met letteren van vuur in uwe grootmoedige harten geschreven, niet kunnen uitwisschen. Het werk dat vernietigd scheen, rijst weer uit de puinhoopen op, en de constitutie staat weer daar voor de oogen der verbaasde wereld. Dat die constitutie leve! leve ten kenmerk der zege in den tegenwoordigen strijd, gelijk zij het reeds bij hare geboorte is geweest. Toont aan Europa in dezen zoo gelukkigen tijd dat gij, trots den laster, de constitutie kennen en haar weet te verdedigen. De uitslag is gewis niet twijfelachtig. De constitutie zal uwe inspanningen eene nieuwe veerkracht verleenen en u met blijdschap de opofferingen doen dragen, welke uit hoofde van uwen toestand gevorderd worden.

» Vruchteloos zullen onze vijanden naar hun gewoon doen zich gevleid hebben, dat een zoodanige gebeurtenis de stof eener ontbinding en van tweedragt zou worden. De verdubbelde omstuimigheid waarmede gij hen in dit oogenblik aanvalt, zal hun tot hun verderf toonen, dat dergelijk eene grootsche geestdrift-uitwerking geen ander doeleinde dan hun, ondergang kan hebben. Dit verwacht ik dan ook van de grootmoedige natie waarover ik regeer. Het vertrouwen dat derzelver deugden en uitmuntende geest mij inboezemt is grenzenloos. Neen, deze groote nieuwe invoering, verre van de vastheid des troons mijner doorluchtige dochter in gevaar te brengen, zal denzelven bevestigen, door hem uwe liefde ten steun te geven en tot grondslag de constitutie, welke, evenzeer als zij nu een steunte en schitterende stap naar de vrijheid was, eveneens de kenbaarmaking geweest is der verhevenste toewijding voor den persoon van den alstoen in gevangenschap gehouden koning. Spanjaarden! dat deze staatkundige wet, die wij alle bezweren, van nu voortaan voor u een waarborg zij van de heiligste eendragt en vereeniging. In de eens gezindheid berust uwe kracht en van uwe kracht hangt de mijne af.

Madrid, 22 *Augustus* 1836. MARIA CHRISTINA."

De laatste berigten uit Madrid gaan niet later dan tot den 24sten. (Ter beurze sprak men van een courrier die den 26sten de hoofdstad verlaten had doch niets nadere had aangebragt). De nieuwe opperbevelhebber de generaal *Rodil*, was naar het leger vertrokken. Een groot aantal officieren der koninklijke garde had den eed aan

de constitutie geweigerd; zij waren dienevolgens ontslagen en door onder-officieren vervangen geworden.

De *Revista* meldt dat de heer *Mendizabal*, in plaats van den markies *de Miraflores*, tot president van de commissie der vaderlandsche giften benoemd, en bovendien met het maken van plannen en het aanwijzen der hulpmiddelen belast was, die volgens hem tot het spoedig ten einde brengen van den burgeroorlog zouden leiden.

Het gerucht dat er heeft geloopen van de gevaarlijke ziekte en zelfs van den dood des generaals *Mina* wordt tegengesproken. Zijn toestand was echter zoodanig, dat hij het kommandement aan een anderen officier had toevertrouwd.

— Uit Bajonne worden van den 29sten augustus de posities der beide legers als volgt opgegeven: De christinos bezetten de linie die van Puenta-Laara tot aan Miranda leidt, terwijl het reservekorps in de vallei van Mena is geëchelonneerd. De karlisten onder het beval van *Villareal* bezetten sedert den 27sten Durango. Uit de tijdingen die men van *Gomes* ontvangen heeft, zou het blijken, dat die generaal begon te twijfelen aan het slagen in zijne ondernemingen; de vereeniging van onderscheidene korpsen christinos en de talrijkheid van *Espartero*, die zijn vijand naar een zeer ongunstig terrein had weten te voeren, hadden denzelfs perzingen gedwarsboomd.

Men is belangstellend te weten, welk ontwerp voor de voortzetting van den oorlog door den generaal *Rodil* zal worden aangenomen. Zijn vorig plan, toen hij vroeger het kommandement had, werd vrij algemeen goedgekeurd; maar de omstandigheden zijn sedert dat tijdstip veranderd; de karlisten vielen toen nimmer aan, thans komt de aanval meest van hunne zijde; toen was het leger der Koningin, schoon minder talrijk, eensgezind; doch bij de karlisten schijnt men het thans ook niet geheel eens te zijn, zoodat sommigen het mogelijk achten dat hij thans beter slagen zal. De verwarring bij den staf van het noordelijger is zoo groot, dat een hoofdofficier van het engelsch legion, die zich met den opperbevelhebber over eene belangrijke zaak, dezer dagen moest verstaan, niet wist tot wien zich te wenden, tot *Saarsfield*, *Espartero* of *Rodil*.

Men verzekerde te Bajonne dat de karlistische chef *Gomes* door den brigadier *Eliot* zou vervangen worden.

Uit Bajonne schrijft men voorts van den 28sten, dat de engelsche commodore *Hay*, terstond nadat hij van de gebeurtenissen te Madrid onderrigt was geworden, een vaartuig naar Londen had afgezonden, om nadere instruktien te vragen. Dit vaartuig was den 26sten te St. Sebastiaan teruggekomen, de order aan voornoemden scheeps-kommandant overbrengende, zich in 't geheel met geen staatkundige kwestien in te laten, maar volgens zijn' last tegen de karlisten te blijven ageren.

— Ter beurze van heden (2 *September*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 109; 3 pCt. 79, 80; Nap. renten 99, 35; Spanje Ardoin 30⅞; Diferd. 11; Passieve 9⅛; Rom. L. 102⅞.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 2en September.

Alhier is aangekomen de graaf *Orloff*, luitenant-generaal in Russische dienst en lid van den rijksraad.

— Uit Petersburg schrijft men van den 20sten augustus, dat Z. M. de Keizer de reis naar de binnen-provincien des Rijks aanvaard had. Hoogstdezelve zou voornamelijk Nischej-Nowgorod, waar de in de vorige maand begonnen mis nog voortduurt, alsmede de hoogeschool van Kasan bezoeken, en tegen half october te St. Petersburg terug zijn. De finantie-minister, graaf *Cancrin*, vergezeld den Keizer tot Nischej-Nowgorod. De Keizerin verblijft gedurende haar gemaals afwezendheid op Sarskoje-Selo.

— Ofschoon het besluit van den Zwitserschen Landdag betrekkelijk de uitdrijving der vreemdelingen, negative, gelijk men weet, de eerste aanleiding door een voorstel van Zürich gegeven, door het meerendeel der kantons is bekrachtigd geworden, schijnt men echter daaruit niet te moeten afleiden, dat het Eedgenootschap zich ten aanzien der vorderingen van Frankrijk op dat punt zeer gedwee zal betoonen. Dezelfde commissie, door welke gemeld voorstel behandeld was, heeft een ontwerp van antwoord op de bekende nota van den Franschen gezant Hertog *van Montebello*, over de verwijdering der staatkundige uitgewekenen, aan de vergadering voorgelegd, die daarover den 29sten Augustus heeft moeten beraadslegen. In dat ontwerp worden de verschillende door het algemeen Bewind en sommige kantons ten aanzien der vreemdelingen genomen maatregelen herinnerd, ten bewijze van Zwitserlands naauwgezetheid in de vervulling zijner pligten jegens andere Staten, maar wordt tevens verklaard dat Zwitserland niet kan gedogen, dat andere Mogendheden zich het regt aanmatigen, om over het lot der uitgewekenen die in Zwitserland zamenspannen, zelve te beslissen, en dat het Eedgenootschap vast besloten heeft de vriendschap van niemand te koopen, ten koste van zijne onafhankelijkheid en waardigheid als souvereine Staat.

In de zitting van denzelfden landdag van den 26sten Augustus was aan de orde een door het kanton Zurich voorgesteld ontwerp, van concordaat, betrekkelijk de toelating voor het vervolg van vreemdelingen op het Zwitsersch grondgebied; het den 11den genomen besluit betrof slechts degenen die zich reeds in Zwitserland bevonden.

Het tegenwoordig ontwerp is van den volgenden inhoud:

» De kantons enz.

» Aangezien de misdadige woelingen, waaraan een zeker aantal poolsche vlugtelingen en andere vreemdelingen zich in den laatsten tijd hebben schuldig gemaakt;

» Willende voor het vervolg door gemeenschappelijke maatregelen de herhaling van dergelijke wanorden voorkomen;

» Met voorbehoud overigens van het regt der kantons voor wat de toelating, het verblijf of de verwijzing der vreemdelingen betreft, niet naar hetgeen het gepast oordeelen zal te handelen;

» Zijn omtrent de volgende bepalingen overeengekomen.

Art. 1. De kantons waken er voor, dat men op hun grondgebied, onder den naam van staatkundige vlugtelingen, niet toelate, lieden die tot de klasse van gewone misdadigers of landloopers behooren. Te dien einde zal de centrale policie van het kanton, zoo dikwijls een vreemdeling, wiens papieren niet in behoorlijke orde zijn, het verlof zal vragen om in het kanton te verblijven, een onderzoek doen, hoofdzakelijk betreffende zijn persoon, de oorzaak en de wijze zijner ontvlugting; en eerst nadat een dergelijk onderzoek zal hebben plaats gehad, zal door de daarvoor bestemde centrale autoriteit de vergunning kunnen gegeven worden.

Art. 2. De uitdrijving van een vreemdeling door het bestuur van een kanton om voldoende redenen (§§ 3 en 4) bevolen zijnde zal op de volgende wijze worden ten uitvoer gelegd: De persoon die uitgedreven moet worden zal met medewetting van het eedgenootschappelijk bestuur naar de grenzen van Zwitserland worden geleid en in handen gesteld van de autoriteiten van den naburigen staat met welken men zich te dezen aanzien zal verstaan hebben. Deze overgave echter vermag niet plaats te hebben, dan met het oogmerk om op eene zekere wijze den bedoelden persoon te verwijderen, maar nimmer in den geest van uitlevering, tenzij zulks met der daad de meening van het kantonnaal gouvernement was.

Art. 3. De kantons erkennen als beweegreden die hen (altijd daar buiten gelaten de actie der justitie tegen den persoon in kwestie) verpligten moeten tot de uitdrijving in den zin van art. 2 en hun het regt geven daartoe naar de voorgeschrevene wijs over te gaan: *a*) het geval wanneer een vreemdeling lid wordt van eene geheime associatie strekkende 't zij tot het begaan van misdrijven, 't zij tot het voornemen van maatregelen van geweld tegen het buitenland; evenzoo wanneer hij op eene andere wijze tot dergelijke daden medewerkt of wanneer hij deel neemt aan vereenigingen welker doel het is dezelve te verwekken; *b*) wanneer een vreemdeling een' valschen naam opgeeft, of andere valsche aanwijzingen doet met het oogmerk om de vergunning voor het verblijf in het kanton te verwerven.

Art. 4. Wanneer de uitdrijving door een kantonnaal gouvernement voor andere beweegredenen dan de hier aangewezene bevolen wordt, zal het eedgenootschappelijk bestuur over de vraag van dat kantons-bestuur uitspraak doen, en zulks na de aangevoerde motiven te hebben onderzocht, 't zij dan dat hetzelve mogt overgaan naar de wijze in art. 2 aangeduid, 't zij het daarvan de zorg aan het kantons-bestuur mogt overlaten.

Art. 5. De kantons verbinden zich er voor te waken, dat er op hun grondgebied noch vergunning van verblijf noch burgerregt, verleend worde aan vreemdelingen, die volgens de art. 3 en 4, 't zij vóór 't zij na de sluiting van het tegenwoordig concordaat, verdiend hebben van uit de staten der eedgenootschap te worden verdreven.

Art. 6. Het tegenwoordig concordaat zal verpligtend zijn van af den 1sten Januarij 1837 voor de staten die vóór dit tijdstip hunne aankleving daaraan aan het eedgenootschappelijk bewind hebben te kennen gegeven. De duur van het konkordaat is op vijf jaren bepaald.»

Nadat door den afgevaardigde van Zurich, na de voordragt van dit ontwerp, de noodzakelijkheid was aangetoond, om door afdoende maatregelen Zwitserland te behoeden voor de wanorden en onaangenaamheden die de woelingen der vreemde vlugtelingen hetzelve onophoudelijk veroorzaken, werd door onderscheidene kantons-leden derzelver gevoelen over de zaak in 't algemeen geuit. Glarus en St. Gall verklaarden zich geheel tegen den maatregel; aan het eedgenootschappelijk bestuur het regt van toezigt ontkennende de vreemdelingen in het belang van geheel Zwitserland toekennende, wilden deze kantons niet, dat dat bewind zich ook in 't bijzonder met de handelwijze van elk kanton te dezen aanzien inliet. Bern

erkende de goede gezindheid van Zurich, maar meende dat men door middel van het voorgesteld concordaat niet tot het doel zou komen; hij deelde in het gevoelen door Lucern geuit: dat zoolang de autoriteiten van een kanton over de beginselen het niet eens waren, een concordaat tot niets zoude leiden. De onderscheidene artikelen werden vervolgens behandeld en werd daarna over het geheel gestemd. Zurich en Lucern verklaarden zich voor de ratificatie; St. Gall en Glarus verwierpen het concordaat geheel. De overige staten behielden zich het *referendum* voor. Het ontwerp zal dienvolgens aan de onderscheidene kantons worden medegedeeld, met uitnoodiging om zich over hetzelve te verklaren.

— Uit Zurich schrijft men van den 27sten augustus, dat de herziening der bondsakte wederom onbepaald uitgesteld is; 13 kantonsleden verklaarden zich daarvoor, 6 daartegen, (de drie ondste kantons: Uri, Schweitz en Unterwalden, voorts Wallis, Neuenburg en Zug). Aan de tegenovergestelde uiterste zijden stonden St. Gall, Zurich, Lucern, Aargau en Thurgau; een middelweg sloegen voor Solothurn, Glarus, Schaffhausen, Bondten, Waadt, Geneve en Freiburg; deze bevalen aan, niet eene vertegenwoordiging naar het volksgetal, maar naar de tegenwoordige bestaande beginselen der kantonnaal-souvereiniteit. De gezant van Waadt uitte in 't bijzonder het gevoelen, dat zoo men niet tot eene herziening overging dezelve aan de clubs (dat is aan het geweld en het toeval) zou worden in handen gespeeld. De zonderlingste rol speelde Bern, welk bij de nieuwe vereeniging gaarne de eerste wilde zijn, maar daarvoor niet regt uit durft komen.

— In berigten uit Weenen van den 27sten wordt uit Praag gemeld, dat de cholera zich aldaar met meer kracht begon te openbaren. De kooping scheen echter voortgang te zullen hebben, doch het daarbij aangekondigde volksfeest achterwege te blijven. — Te Weenen was de cholera zeer verminderd.

— De Hertogin van Leuchtenberg is met hare beide kinderen van de naar Zweden gedane reis den 28sten ll. te Munchen teruggekomen. — Koning *Otto* van Griekenland is den 30sten weder van Munchen vertrokken, om bij de koninklijke Saxische familie te Dresden een bezoek af te leggen.

— De te Munchen vereenigde commissie voor de spoorwegen heeft dezer dagen eene audientie bij Z. M. den Koning gehad, en is door denzelven zeer vriendelijk ontvangen. Bij die gelegenheid gaf Z. M. te kennen, dat hij zeer gunstig omtrent ondernemingen van dien aard gezind was.

De werkzaamheden der commissie voor den Duitschen handel zullen den 10den ten einde loopen. Van den uitslag derzelve is nog weinig met zekerheid bekend; dit alleen meent men te weten, dat onderscheidene artikelen van het taltarief verminderd zijn.

— Te Weenen waren den 27sten augustus genoteerd: 5 pCt. Metall. 104; 4 pCt. 99¼; 3 pCt. 75; Bankactien 1351.

ZAADMARKT TE AMSTERDAM

Van Vrijdag 2 September.

Koolzaad. – dadelijk zonder handel op 9 vat in April 75 £.
Lijnzaad. – prijshoudend 104 ℔ Archangelsch *f* 505.
Raapolie. – *f* 46¾.

Ter EFFECTEN-SOCIETEIT te Amsterdam van Zondag 4 September zijn de verhandelde fondsen tot de volgende prijzen omgezet.
Werkelijke Schuld 4½ pCt. 55⅝, ⅛; Kansbilletten *f* 23⅝, ⅜; Ardoins 85 £ 29½, ⅞, ⅝, ¼, ½, ⅛.

J. VAN BEMERT, heeft de eer bij deze aan de Ingezetenen van *Breda* bekend te maken, dat Hij het Lokaal *AMICITIA* heeft betrokken, dat het Lokaal in de beste orde en smaak is afgewerkt, gemeubileerd en geappropriëerd tot het houden van Partijen, Maaltijden, Concerten of andere zinden, waartoe hetzelve in zijn geheel of in gedeelte kan worden afgehuurd.

Hij stelt zich voor van tijd tot tijd PUBLIEKE DANSPARTIJEN en HARMONIE-MUZIJK te geven, waarvan nadere advertentie te doen; hij vlijt zich dat de schoone inrigting, vriendelijkheid en de goede bediening hem het vertrouwen en de gunst van Breda's ingezetenen zal doen verwerven, waar er alles wat mogelijk is door Hem zal worden aangewend.

Hij zal verder genegen zijn, om zich te engageren voor een of meer vaste tafels voor Heeren OFFICIEREN of BURGERS, levert uit huis bijzondere schotels bij maaltijden en zal zich voorzien van alle soorten van Luxe in Seizoen als, Truffel- en Patées enz. enz. alsmede alle soorten van ingelegde vruchten geconfijteerd in het zuur, waarvan Prijs-Couranten voorhanden zullen zijn.

M. DE ROY, Notaris te Breda, zal, ten verzoeke van de Weduwe MERVNIS ROOS in het Logement *Wapen van Nassau* te Breda, aldaar, op Maandag den 12den September 1836, des voormiddags ten 10 ure Verkoopen: 4 zeer goede PAARDEN, van verschillende jaren, 2 fraaije CALECHES met Spiegels voor zes Personen, 2 CHAISEN voor een Paard, 1 dito geschikt voor 1 of 2 Paarden met deszelfs Dissels en Berrie, alsmede PAARDENTUIGEN en STAL-GEREEDSCHAPPEN, enz.

De Notaris JOH. DE BERGH, residerende te 's Hertogenbosch, hoofdplaats der provincie Noord-Braband, heeft den 16den Augustus 1836, voor zijne principalen, in het openbaar, provisioneel

VERKOCHT:

DE HEERLIJKHEID *OYEN*,

gelegen aan de Rivier DE MAAS in de provincie Noord-Braband, bestaande in: het Oud Adelijk Kasteel en bijgeboorende Gebouwen op het Bassecour met Koetshuis, Stalling, Schuren, Moeshuis, Laan en Cingels om voornoemd Kasteel gelegen; mitsgaders al deszelfs Regalien van Gerecht, Dijkstoel, jaarlijksche Schadeloosstelling voor de Secretarie, Jagt, Visscherij, Tol, Pont en Voetveer over *de Maas* en verdere Regten en Geregtigheden als waarvan gemelde Heerlijkheid nog jouisseert; benevens Tienden, Cijnsen, Tijnsen, Recognitien en Erfpachten, met ongeveer 150 Bunders allerbest Uiterwaardsch Hooiland en ruim 60 bunders Binnendijks Wei- en Bouwland.

Alle welke Goederen bij gedrukte Bekendmakings-billetten alomme verzonden in 47 koopen zijn omschreven, en welke koopen met de slagen of hoogen gezamenlijk hebben opgebragt . *f* 219,220-00.
terwijl de massa dier koopen opgebragt heeft . . » 230.000-00.

De finale Verkooping zal geschieden te 's Hertogenbosch in *het Stads Koffijhuis* staande aan de Pensmarkt, bewoond bij WILLEM REGGERS, op Dingsdag den 13den September 1836, des namiddags ten 2 ure.

Intusschen nadere informatien te bekomen op het Kasteel van *Oyen* voornoemd, alwaar ook aanwijzing zal worden gedaan ten kantore van der Heere Notaris KANT aldaar en ten kantore van voorn. Notaris DE BERGH te 's Hertogenbosch, ter welker laatstgemelde plaatse de verhoogingen zoo wel op de massa als op de percelen kunnen worden gedaan en alwaar een uittreksel uit de kadastrale plans voor zoo veel de voorschreve Goederen aangaat, te bevigtigen is.

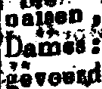

VERKOOPING
VAN
VASTE GOEDEREN.

De Notaris DE BOSSON, residerende te Wouw, zal, op Zaterdag den 17den September 1836, in de herberg *de Halve Maan*, binnen denzelve Dorpe, provisioneel, en op Zaterdag den 1sten October daaraanvolgende, in de herberg *de Kroon*, binnen Wouw voormeld, respectivelijk des namiddags ten 6 ure, definitief Verkoopen:

1e Koop: Eene alleenstaande HUIZINGE, SCHUUR en verderen Timmer, TUIN en ERVE, alles staande en gelegen aan de westzijde van het dorpsplein te Wouw, omtrent de Kerk aldaar, gemerkt A, no. 73, bekend bij het kadaster sectie L, nos. 75 en 77. Te aanvaarden 1 Mei 1837.

2e Koop: Een op zich-zelve staande KAMERTJE en verdere daaraan gehoorende Gebouwen, BLEEKVELD en ERVE, staande en gelegen ten oosten annex den vorigen koop, bekend bij het kadaster sectie L, no. 77.

3e Koop: Eene kapitale HUIZINGE, bestaande in verscheidene Boven- en Benaden-Kamers, ruime Kookkeuken, groote Kelder en verdere gemakken, TUIN en ERVE, staande en gelegen als voor, ten westen van voorschreven 2den koop, bekend bij het kadaster sectie L, nos. 75 en 76. Te aanvaarden voormelde 2den en 3den koop, met 1 Mei 1839, als zijnde tot dien tijd in minnelinge huure bij den Wel-Edelen Heer G. M. DE PLÖNNES, den koop jaarlijksch voor *f*. 109-00.

Aankomende deze Goederen welke ook in massa zullen worden geveild, aan ANTHONETTA VERKOUWEN. – Nadere informatien in persoon of met vrachtvrije-brieven, te bekomen ten kantore van voornoemden Notaris, te Wouw, wijk A, no. 74.

GROOT MAGAZIJN VAN
MUZIJK-INSTRUMENTEN.

De ondergeteekende heeft de eer te verwittigen, dat hij de eerste bezendingen van VLEIJGELS-PIANO-FORTES, enz. voor het aanstaande Wintersaizoen ontvangen heeft; daar deze Instrumenten uit de beste Buitenlandsche Fabrieken afkomstig zijn, zoo staat hij voor de deugzaamheid van dezelve jaren in, en RUILT ook OUDE of BESCHADIGDE INSTRUMENTEN.

F. E. BULE,
Koningsplein K. 15, te Amsterdam.

RUSSISCH PELTERIJ-MAGAZIJN.

D. JACUBOWICZ, heeft de eer het geëerde Publiek te berigten, dat hij alhier is aangekomen met een ELEGANT MAGAZIJN VERVAARDIGDE RUSSISCHE PELTERIJEN, als: voor Heeren, Polonaisen, Reispelsen, Kamerjassen met en zonder Bont enz.; voor Dames: Palatins, Peletins, Bont Mouffen, Zijden Mantels met Bont gevoerd enz. Verder een GROOT ASSORTIMENT BERLIJNSCHE KAMER-OCHTENDJASSEN, zoo voor Heeren als Dames, en alle tot dit vak behoorende artikelen.

Het MAGAZIJN bevindt zich in *het Zeeuwsch Koffijhuis*, naast het Stadhuis.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.